

01. november 2022

Initialer: JJ, TH, SR & MR

Dette notat er interaktivt, hvorved eksterne referencer er tilgængelige vha [således markerede hyperlinks](#) højrejusteret i fodnoter.

Citater er fremhævet som *således*.

GeoHav er en privat og uvildig tænketank med det ene formål at eksponere den reelle tilstand af Dansk havmiljø og fungerer i almenvellets interesse som autonom efterforskningsenhed.

Vurdering af lovlighed af anlægsarbejde i Lynetteholm fase 1

1 By & Havn har i forbindelse med VVM-processen bag og i øvrig følgende dokumentation for
2 anlæg af Lynetteholm benyttet analyseresultater fra Københavns Yderhavn i 2017 som
3 datagrundlag i fastsættelsen af en i forvejen forekommende koncentration (IFF) for
4 miljøfremmede stoffer i vandsøjlen i Øresund.
5 Miljø- og Teknikforvaltningen under Københavns Kommune har 8. august 2022 oplyst GeoHav, at
6 der ikke foretaget *større undersøgelser af havvandet* siden 2017.

7
8 GeoHav har i tidligere notat¹ gennemgået datasættet Københavns Yderhavn 2017 og fundet

- 9
10 * datasættet Københavns Yderhavn 2017 utroværdigt i forhold til tidssvarende
11 vurderinger på i forvejen forekommende koncentrationer i danske vandområder, da en
12 væsentlig andel af værdier for gængse tungmetaller ligger under de benyttede høje
13 detektionsgrænser.
- 14
15 * uoverenstemmelser med adskillige tilfælde, hvor koncentrationen af gængse
16 tungmetaller i opløst fase overstiger en total koncentration, som i flere tilfælde
17 ligger under detektionsgrænsen.
- 18
19 * at eksterne rådgivere kontinuerligt henholder sig til datasættet Københavns
20 Yderhavn 2017 i fastsættelsen af IFF i adskillige øvrige vurderinger på
21 vandkvalitet under fravalg af faktisk, konkret prøvetagning.
- 22
23 * at datasættet er benyttet som IFF helt frem til september 2022, hvorfor GeoHav
24 vurderer at ingen nyere data foreligger.

25
26 Havvandsprøver i Kongedybet 2020 blev udtaget i forbindelse med VVM-processen bag
27 Lynetteholm og skulle have været benyttet som IFF. Dette fravalgtes af Rambøll i Miljø-
28 konsekvensrapport Lynetteholm i vurderingen af, at værdierne i analyser fra disse *ikke*
29 *er repræsentative for baggrundsbelastningen*, da det blev vurderet at være sandsynligt at
30 vandet kan være påvirket af vand fra det nærliggende fælles kloakudløb fra renseanlæggene
31 Damhusåen og BIOFOSS Lynetten.

32 Havvandsprøver udtaget på en række positioner inden for perimeteren af Lynetteholm i 2021 i
33 forbindelse med prøvegravninger 2021 blev analyseret som ufiltrerede prøver og dermed
34 udelukkende for total koncentration af udvalgte miljøfremmede stoffer, herunder tungmetaller,
35 hvorfor disse ikke kan benyttes som IFF.

36
37 For de gængse tungmetaller Arsen, Bly, Cadmium, Chrom, Kobber, Kviksølv, Nikkel samt Zink
38 gælder miljøkvalitetskravet for vand dog for koncentrationen i opløsning, dvs. den opløste
39 fase af en vandprøve, der er filtreret gennem et 0,45 µm-filter eller behandlet tilsvarende,
40 eller, hvor det specifikt er angivet, for den biotilgængelige koncentration².

41 GeoHav vurderer heraf, at analyser på ikke filtrerede havvandsprøver på ingen måde kan
42 benyttes til at fastslå IFF.

43
44 *Lov om anlæg af Lynetteholm*³ trådte i kraft 1. juli 2021, hvorved anlæg af Lynetteholm jf § 3
45 skal gennemføres inden for rammerne af de udførte vurderinger af projektets indvirkninger på
46 miljøet og implementeringsredegørelsen.

47
48 Implementeringsredegørelsens⁴ afsnit 3.8.6 omhandler overvågning af vandkvalitet med henblik
49 på at opnå miljømålet for vandområdet Nordlige Øresund. Afsnittet fastsætter at By & Havn
50 vil foretage monitoring af baggrundstilstanden (IFF) på udvalgte stationer inden

¹ *Vurdering af uregelmæssigheder i 3. parts gengivelse og fortolkning af havvandsprøver fra Københavns Yderhavn 2017*, GeoHav 28. september 2022

<https://www.geohav.dk/pdfarchive/199714294156385.pdf>

² Bilag 2, Del B, Afsnit 4 (Anvendelse af miljøkvalitetskrav), Punkt 6 BEK 1625 af 19. december 2017

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2017/1625>

³ LOV nr 1157 af 11/06/2021

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1157>

⁴ *Lov om anlæg af Lynetteholm, IMPLEMENTERINGSREDEGØRELSE*, Transportudvalget 2020-21 L 220 - Bilag 41 Offentligt

<https://www.geohav.dk/pdfarchive/336835887987258.pdf>

01. november 2022

Initialer: JJ, TH, SR & MR

51 anlægsarbejderne sættes i gang.
52 GeoHav vurderer at havvandsprøver analyseret forud for 1. juli 2021 således ikke i henhold
53 til Implementeringsredegørelsen kan benyttes til at fastslå IFF.
54 Anlægsarbejderne i fase 1 af Lynetteholm blev igangsat i januar 2022 uden at der forelå den
55 foreskrevne forudgående monitorering af baggrundstilstanden (IFF).
56 Implementeringsredegørelsens afsnit 3.8.6 foreskriver yderligere at By & Havn efter dialog
57 med tilsynsmyndigheden fastlægger et program for overvågning af påvirkning af vandkvaliteten
58 i anlægs- og driftsfasen, herunder for påvirkningen af relevante blandingszoner ved
59 Kraftværkshalvøen og Prøvestenen, som følge af ændrede strømforhold.
60 Implementeringsredegørelsens afsnit 6.1 indeholder følgende vilkår fastsat af
61 Miljøministeriet;
62
63 *Forinden anlægsarbejder, drift af anlægget eller klappning kan ske efter 31. december*
64 *2022, skal det dokumenteres over for tilsynsmyndigheden, at nødvendige*
65 *foranstaltninger for udledning af kvælstof (N) og fosfor (P) er fastsat i en bindende*
66 *plan, der sikrer, at udledningen ikke vil indebære forringelse af kystvandenes*
67 *økologiske tilstand eller hindre opfyldelse af miljømålet god økologisk tilstand i*
68 *2027 og senere.*
69
70 29 oktober 2021 trådte BEK nr 1974 af 26/10/2021 i kraft, hvorved Københavns Kommune jf
71 bekendtgørelsens § 2 stk 4 tiltræder som tilsynsmyndighed for aktiviteter vedrørende
72 overvågning i implementeringsredegørelsens afsnit 3.5.6 om sediment, 3.8.6 om vandkvalitet
73 og 3.13.6 om bundvegetation og bundfauna samt tilsynsmyndighed for afsnit 6.1 om håndtering
74 af kvælstof og fosfor fra Lynetteholm i forhold til vandplanlægning.
75 Københavns Kommunes faglige kompetencer inden for vandkvalitet henhører under Vand og VVM i
76 Teknik- og Miljøforvaltningen, hvilken som benævnt på linierne 5-6 har oplyst GeoHav at der
77 ikke foretages større undersøgelser af havvandet siden 2017.
78
79 Baggrundstilstanden for den kemiske tilstand af vandfasen i Øresund var derfor ukendt ved
80 igangsættelsen af anlægsarbejderne i januar 2022. Frem til september 2022 benyttedes⁵ det af
81 tilsynsmyndigheden Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning til By & Havn supplerede
82 datasæt Københavns Yderhavn 2017 som IFF.
83
84 **VURDERINGER**
85 GeoHav vurderer at de af By & Havn januar 2022 igangsatte anlægsaktiviteter er gennemført
86 uden lovlighed, da der hverken er gennemført monitorering af baggrundstilstanden (IFF) eller
87 implementeret program for overvågning af påvirkning af vandkvaliteten i anlægs- og
88 driftsfasen.
89 Således har By & Havn fraveget de i Lov om anlæg af Lynetteholm fastsatte forpligtelser i
90 Implementeringsredegørelsens afsnit 3.8.6. Ligeledes har Københavns Kommunes Teknik- og
91 Miljøforvaltning under Teknik- og Miljøudvalgets og Teknik- og miljøborgmesterens
92 ressortområde fraveget den i BEK nr 1974 af 26/10/2021 berammede tilsynspligt med By & Havns
93 lovbundne pligter.
94
95 GeoHav fremsætter endvidere påstand om at Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning
96 under Teknik- og Miljøudvalgets og Teknik- og miljøborgmesterens ressortområde har fraveget
97 den i BEK nr 1974 af 26/10/2021 berammede tilsynspligt med vilkår fastsat af Miljø-
98 ministeriet i Implementeringsredegørelsens afsnit 6.1, da *nødvendige foranstaltninger for*
99 *udledning af kvælstof (N) og fosfor (P) ikke fyldestgørende har kunnet fastsættes i en*
100 *bindende grundet videnskabeligt uredelige forudgående undersøgelser af frigivelsen af*
101 *næringsssalte. GeoHav henviser konkret til samråd⁶ i Folketingets Transportudvalg 8. september*
102 *2022 under deltagelse af Miljøministeren og Transportministeren.*
103 Den faktiske frigivelse af næringsstoffer i forbindelse med de igangsatte anlægsarbejder er
104 ukendt.
105
106 De pr januar 2022 igangsatte anlægsarbejder medførte mobilisering af over 350.000 kubikmeter
107 stærkt forurenede havbund, hvorved udvaskningspotentialer for særligt tungmetaller,
108 næringsstoffer og kulbrinte gennem spredning med havstrømme kunne forringe den kemiske
109 tilstand af vandfasen i Øresund.
110
111 GeoHav finder det derfor utilstedeligt at Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning
112 først 25. august 2022 som enkeltstående målinger udtog havvandsprøver på 8 lokationer til
113 efterkontrol af IFF, da forpligtelsen om *overvågning af påvirkning af vandkvaliteten i*
114 *anlægs- og driftsfasen* påhviler By & Havn.

⁵ GeoHavs kommentarer til COWIs UNDERSØGELSE AF SKUM I MARGRETHEHOLM HAVN af 5. september 2022, GeoHav 22. september 2022

<https://www.geohav.dk/pdfarchive/896945166314836.pdf>

⁶ <https://www.ft.dk/udvalg/udvalgene/TRU/kalender/61719/samraad.htm>